

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Регіональна ініціатива з розширення прав і можливостей дрібних фермерів та сімейних ферм з метою збільшити доходи селян і побороти бідність (проект «PI-1»)

Каталін Людвіг

заступник менеджера з реалізації проекту /
консультант з питань розвитку сільських територій
ФАО, Регіональний офіс в Європі і Центральній Азії

м. Дніпропетровськ, Україна, 30-31 березня 2016 р.

Деякі ключові питання

- У багатьох країнах регіону одним із наслідків земельних реформ є утворення малих сільськогосподарських структур (домогосподарства і ферми) та дроблення великих земельних ділянок;
- Після земельних реформ 1990-х рр. країни перехідної економіки регіону характеризуються подвійною структурою фермерства з малою кількістю великих корпоративних ферм і багатьма малими погано розвинутими напівкомерційними сімейними фермами;
- Роздроблена земельна власність перешкоджає розвитку конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва;
- Аграрно-сільський сектор потребує таких змін на державному і місцевому рівнях:
  - Вдосконалення стійких технологій виробництва;
  - Забезпечення доступу агровиробників до ланцюгів доданої вартості;
  - Створення нових можливостей для працевлаштування;
  - Масштабне представлення сільського населення.

Мета «Регіональної ініціативи»

- Чудова нагода для створення специфічного для даного регіону стратегічного підходу на основі регіональних пріоритетів і потреб розвитку
- Зосередження на **основних проблемах** сільського населення
- Досягнення **вищого рівня доходів селян**
- Збільшення **стійкості сільського населення**, передусім дрібних фермерів, **до негативних впливів**
- Всеохопне **зростання економіки села** з раціональним використанням природних ресурсів

Країни: Албанія, Вірменія, Грузія, Киргизстан, Молдова, Македонія, Таджикистан
Основні партнери: Європейська комісія, Постійна робоча група з питань регіонального розвитку сільських територій, "LANDNET"
Мобілізація ресурсів: Австрія, ЄК, Туреччина, Швейцарія, Світовий Банк тощо.

На основі:

- Міжнародний рік сімейного фермерства в ООН (2014 р.)
- Добровільні керівні принципи відповідального управління володінням і користуванням земельним, лісовими та рибними ресурсами ФАО
- Рамки програмування країн (РПК)

Напрями роботи >

Рівень політики, інституцій, управління

Рівень ферми і громади

< Напрями роботи

Піриоритетні дії

Формування політики, стратегій, законодавчої та інституційної бази

Нарощування потенціалу працівників адміністрації, у т.ч. їх консультації, навчання, забезпечення зобов'язань

Підготовка і поширення інформації, довідкових матеріалів, навчальних інструментів

Підтримка місцевого управління через підходи активної участі

Враховання інтересів обох статей і вразливих груп населення у стратегіях, політиці та імплементації

Розширення прав і можливостей дрібних фермерів та сімейних ферм

для досягнення СМ3 і часткового досягнення СМ2

Підтримка дрібних фермерів і сімейних ферм в опануванні інноваційних раціональних технологій виробництва

Сприяння процесам у питаннях землеволодіння і поділу землі

Нарощування потенціалу селян-зацікавлених осіб і фермерських організацій

Підтримка у створенні ланцюгів доданої вартості та диверсифікації доходів

Підтримка доступу дрібних фермерів до ринків, сільського фінансування і ланцюгів вартості, у т.ч. допомога у досягненні стандартів

< Піриоритетні дії

Результати

Збільшення ролі фермерів і сільських громад у національному розвитку

Посилене стале і комплексне зростання сільської економіки

Покращене раціональне управління природними ресурсами

< Результати

ПРИКЛАДИ РОБОТИ В РАМКАХ ПРОЕКТУ «РЕГІОНАЛЬНА ІНІЦІАТИВА 1»

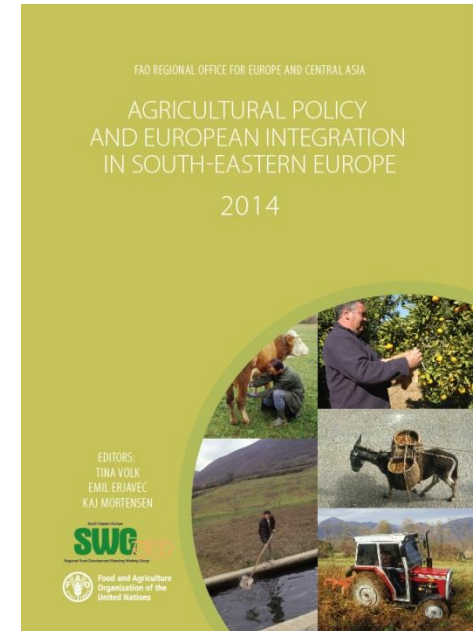
Приведення політики розвитку сільського господарства і сільських територій країн Південно-Східної Європи у відповідність з вимогами ЄС

Типова проблема:

- Слабкий діалог між політиками і науковцями, а також відсутність надійної і добре систематизованої бази даних;
- Як наслідок – велика нестача знань, що перешкоджає європейській інтеграції;

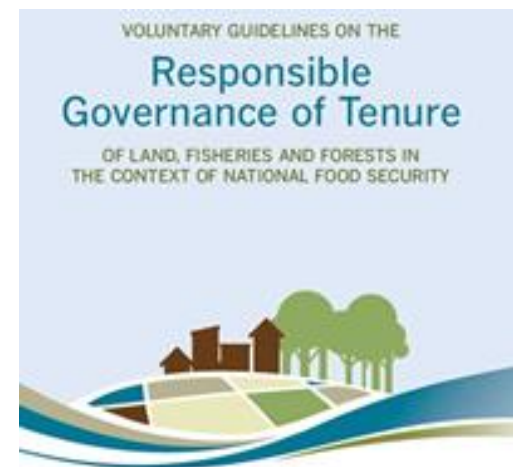
Результат:

- Тісна співпраця і стабільні відносини між політиками і науковцями, а також між країнами Південно-Східної Європи;
- Книга «Аграрна політика і євроінтеграція у Південно-Східній Європі»

Інші приклади результатів проекту «Регіональна ініціатива»

- Були підтримані національні стратегії розвитку сільського господарства і сільських територій в Албанії, Грузії та Македонії.
- Щороку організовується Регіональна конференція «LANDNET» для обговорення технічних питань консолідації земель.
- Сім ознайомчих семінарів з Добровільних керівних принципів відповідального управління землеволодінням були проведені в країнах, охоплених проектом «PI» в 2015 р.

КЛЮЧОВІ ПУНКТИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ «РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНІЦІАТИВИ 1» У 2016- 2017 РР. – ПРИКЛАДИ

Нарощування потенціалу Міністерства сільського господарства Грузії: вдосконалення політики та ефективно впровадження стратегії розвитку сільського господарства

- Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору через підтримку розвитку **Національної стратегії розвитку сільських територій** та сприяння **діалогу між міністерствами**.
- Забезпечення **нарощування потенціалу** Міністерства сільського господарства в конкретних напрямках розвитку сільських територій, моніторингу, консолідації земель тощо.
- Планується розробити **Місцеві стратегії розвитку** в рамках двох пілотних проектів, що передбачають спільну участь і мають на меті апробувати певні заходи.
- **Пілотні заходи** були проведені в області Рача для модернізації сільськогосподарських об'єктів, а саме побудови і реконструкції свинячих ферм та коптильні для виробництва копченої шинки.

Інноваційні практики для стійкого розвитку сільського господарства

- Поширення передового досвіду, наприклад комплексної боротьби зі шкідниками у регіоні.
- У Молдові – тренінгові програми з передового досвіду зрошення у Фермерській польовій школі.
- Сприяння раціональному лісівництву та використанню електроенергії з дерева в регіоні.
- Обмін досвідом з інноваційних практик стійкого виробництва тваринної продукції і збереження генофонду.

Політичний діалог і нарощування потенціалу з метою підтримки реформ аграрного сектору

- Розширення економічних прав і можливостей сільських жінок шляхом проведення тренінгів у Киргизстані.
- У Македонії – підтримка підготовки національної програми консолідації земель.
- Підтримка національної програми збереження генетичних ресурсів рослин у Вірменії та Молдові.
- Регіональний політичний діалог із запобігання і контролю найпоширеніших транскордонних захворювань тварин.
- Регіональний політично-технічний діалог з питань використання і володіння землею на базі Конференції «LandNet».

Технічна підтримка консолідації земель в Україні

У єдиній і комплексній **Стратегії та плані дій щодо розвитку сільського господарства і сільських територій** в Україні на 2015-2020 рр.:

- Земельна реформа (стратегічний пріоритет №2), у тому числі розвиток ринку землі, консолідація земель і земельна адміністрація.
- Розвиток сільських територій (стратегічний пріоритет №7), у тому числі розвиток через активність громади.

Впровадження добровільної консолідації земель і **планування пілотних проектів**:

- Перегляд законопроекту «Про консолідацію земель» та оцінка наявної правової та інституційної бази;
- Проведення економічної оцінки доцільності варіантів земельного консультування шляхом залучення до участі місцевих зацікавлених сторін у двох потенційних пілотних проектах з консолідації земель;
- Нарощування потенціалу у сфері консолідації земель.

Дякую

Зв'яжіться з нами

Менеджер з реалізації проекту

«Регіональна ініціатива 1»: Мортен Гартвіґсен

Заступник менеджера : Каталін Людвіґ

<http://www.fao.org/europe/regional-perspectives/smallholders-family-farms/en/>

Розширення прав і можливостей дрібних фермерів та сімейних ферм через впровадження інноваційних практик стійкого виробництва тваринної продукції,
Дніпропетровськ, Україна, 30-31 березня 2016 р.